

Monumentnummer*: 510297

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 11 november 1998
Kadaster deel/nr: 82978/88

<i>Complexnummer</i>	<i>Complexnaam</i>
510295	Sluiscomplex

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Leidschendam	Leidschendam-Voorburg	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Leidschendam	in Vliet in dorpskern

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Veur	B			11757
Stompwijk	F			3644
Veur	B			11756
Stompwijk	F			3646
Veur	B			11551
Veur	B			11755
Veur	B			11760
Stompwijk	F			3647
Veur	B			11754
Stompwijk	F			3648

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving

De gekoppelde SLUIS bestaat twee gemetselde sluiscolken, waarvan de twee uiterste sluishoofden 14.30 m. en het tussensluis hoofd 9.30m lang zijn.

De kaden en de sluishoofden worden afgedekt door natuurstenen dekzerken. De oostelijke sluiscolk is 36.70 m lang

en 7.50 m. breed, de westelijke kolk is aan de zuidzijde breder en meet 41.40 x 14.50, zodat er twee schepen naast elkaar geschut kunnen worden. De sluishoofden liggen twee treden boven het niveau van de kaden der kolken. In het sluishoofd aan de Leidse zijde zijn binnen de deuren twee schotbalksponningen aangebracht om de sluis met schotbalken te kunnen afsluiten. Buiten de sluishoofden zijn ter weerszijden korte remmingswerken geconstrueerd op basis van een drietal ducdalven. In de hardstenen dekzerken van de kaden is een serie kleine twee- en drie-armige bolders geplaatst, een aanzienlijke reeks grote bolders bevindt zich in het bestrate deel van de kade. De sluis is uitgerust met eikenhouten puntdeuren, waarvan er twee paar naar de Rijnlandse zijde keren en drie paar naar de Delflandse. De eerste hangen vrij onopvallend in de deuren onder de beide bruggen over de twee uiterste sluishoofden en worden met bootshaken bediend. De naar Delfland kerende sluisdeuren worden bewogen door een systeem vangebogen heugelstangen of kwadranten die aan de binnenzijde van tanden zijn voorzien (zogenaamde cremailleres) en een zestal hieraan gekoppelde, in de sluishoofden verzonken windwerken. De bijbehorende zeskantige ijzeren tandwielkasten met zwengel staan op de sluishoofden en vormen de sokkels van de gietijzeren lantaarnpalen. Op de zes deuren zijn door middel van smeedijzeren beugels houten dienstbruggen gemonteerd, die worden geflankeerd door een simpel staafijzeren hekwerk met houten leuning. De deuren zijn voorzien van houten schuiven (rinketten) voor de in- en uitlaat van water, die vanaf de dienstbruggen kunnen worden opgehaald of neergelaten met behulp van gietijzeren windwerken (bestaand uit een heugelstang en een tandwielkast). De gietijzeren lantaarnpalen zijn voorzien van geprofileerde basementen en de zich naar boven toe verjongende schacht is versierd met plantenmotieven in reliëf. Op het basement de vermelding van machinefabriek Rouakkers en Zonen uit Helmond. De vierzijdige koperen lantaarns worden bekroond door een gietijzeren geprofileerd ornament.

Waardering

De sluiswerken met bijbehorende lantaarnpalen zijn van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als representatief en redelijk gaaf voorbeeld van een negentiende eeuwse gekoppelde sluis met oorspronkelijke bewegingswerktuigen. De sluiswerken zijn tevens van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde wegens de gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. De sluiswerken zijn in hoge mate van stedenbouwkundig belang vanwege de zeer beeldbepalende situering als hoofdbestanddeel van het sluiscomplex in het beschermde dorpsgezicht Leidschendam.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Waterkering en -doorlaat

Functie

Sluis